ब्रह्मणःचतुर्मुखस्य ॥ १८ ॥ १९ ॥ ननुसर्वंसोपाधिकंकार्यब्रह्मणोंतःपातीतिवैदिकसिद्धांतस्तत्कथंविष्णोःस्थानंततःपरमित्युच्यतेअतआह प्राच्यामिति मेरावेवायंतारतम्येनदेशविशेषविभागोनतुसो पाधिकमपिकिंचिदजातमस्ति इममेवस्थानभेदमाश्रित्यब्रह्मलोकादावर्ततेनतुविष्णुलोकादितिपौराणिकीव्यवस्थाज्ञेया॥२०॥२१॥२२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५॥ ध्रुवमक्षयमव्ययमिति उत्पत्तिह्रासनाशशू न्यमित्यर्थः एतच्चयथाघटाकाशयोर्मिथ्यात्वाविशेषेपिव्यवहारमाश्रित्यघटःअनित्यःआकाशोनित्यइतिविभागःएवंब्रह्मलोकांतमनित्यंवैकुंठंनित्यमिति परमार्थतस्तुक्रममुक्तिस्थानत्वादौपचारिकंध्रुवत्वादि ज्ञेयं प्रणमनमस्कुरु ॥ २६ ॥ उपावृत्यअप्रदक्षिणंगत्वैव भचक्रवेगात्कुलालचक्रेप्रतीपंक्रमंतीपिपीलिकेवप्रदक्षिणंकुरुतइत्यर्थः ॥ २७ ॥ २८ ॥ प्रकर्षन्अभिभवन् प्रदक्षिणंकुरुतइत्यनुवादउत्तरार्धार्थः

ब्रह्मणःसदनात्तस्यपरंस्थानंप्रकाशते ॥ देवापियंनपश्यंतिसर्वतेजोमयंशुभं ॥ १८ ॥ अत्यर्कानलदीप्तंतत्स्थानंविष्णोर्महात्मनः ॥ स्वयैवप्रभयाराजन्दुष्प्रे क्ष्यंदेवदानवैः ॥ १९ ॥ प्राच्यांनारायणस्थानंमेरावतिविराजते ॥ यत्रभूतेश्वरस्तातसर्वप्रकृतिरात्मभूः ॥ २० ॥ भासयन्सर्वभूतानिसुश्रियाभिविराजते ॥ नात्रब्रह्मर्षयस्तातकुतएवमहर्षयः ॥ ३१ ॥ प्राप्नुवंतिगतिंह्येतांयतीनांकुरुसत्तम ॥ नतंज्योतींषिसर्वाणिप्राप्यभासंतिपांडव ॥ २२ ॥ स्वयंप्रभुरचिंत्यात्मातत्र त्यतिविराजते ॥ यतयस्तत्रगच्छंतिभक्त्यानारायणंहरिं ॥ २३ ॥ परेणतपसायुक्ताभाविताःकर्मभिःशुभैः ॥ योगसिद्धामहात्मानस्तमोमोहविवर्जिताः ॥ ॥२४॥ तत्रगत्वापुनर्नेमंलोकमायांतिभारत ॥ स्वयंभुवंमहात्मानंदेवदेवंसनातनं॥२५॥ स्थानमेतन्महाभागध्रुवमक्षयमव्ययं॥ईश्वरस्यसदाह्येतत्प्रणमात्र युधिष्ठिर॥ २६॥ एनंत्वहरहर्मेरुंसूर्याचंद्रमसौध्रुवं॥ प्रदक्षिणमुपावृत्यकुरुतःकुरुनंदन॥२७॥ ज्योतींषिचाप्यशेषेणसर्वाण्यनघसर्वतः॥ परियांतिमहाराज गिरिराजंप्रदक्षिणं॥ २८॥ एतंज्योतींषिसर्वाणिप्रकर्षन्भगवानपि॥ कुरुतेवितमस्कर्माआदित्योभिप्रदक्षिणं॥ २९ ॥ अस्तंप्राप्यततःसंध्यामतिक्रम्यदिवा करः॥ उदीचींभजतेकाष्ठांदिशमेषविभावसुः॥ ३० ॥ समेरुमनुवृत्तःसपुनर्गच्छतिपांडव॥ प्राङ्मुखःसवितादेवःसर्वभूतहितेरतः॥ ३१॥ समासान्विभज न्कालेबहुधापर्वसंधिषु॥ तथैवभगवान्सोमोनक्षत्रैःसहगच्छति॥ ३२॥ एवमेतंत्वतिक्रम्यमहामेरुमतंद्रितः॥ भावयन्सर्वभूतानिपुनर्गच्छतिमंदरं॥ ३३ ॥

॥ २९ ॥ अस्तंअदर्शनं अयमर्थः मेरुंप्रदक्षिणंकुर्वन्आदित्योयत्रस्थोनदृश्यतेतदेवास्तस्थानं ततउदीचींकाष्ठांदिशांमध्येतिश्रेष्ठांदिशंभजते अत्रसंध्योत्तरंउदङ्मुखः ॥ ३० ॥ ततउदीच्याःपरांकाष्ठांप्राप्य प्राङ्मुखइतिवदतामेरोश्चतुष्कोणत्वंसूचितंभवति एतदेवतत्त्वमित्यास्थिताःपाखंडिनोद्वौसूर्यौइतिकल्पयंति वस्तुतोत्रपरभ्रांतिरनूद्यते आकारेतात्पर्याभावादितिज्ञेयं ॥ ३१ ॥ ससोमोमासान्विभजन्निति संबं धः तत्रमासविभागप्रकारोष्टावक्रीयेउक्तः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥

Digitized by Google